

Till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde hörande uppgifter i utlåtandematerialet

Livsmedels- och naturresursområdets uppgifter övergår från regionalförvaltningen och kommunerna till landskapen. Dessa bildar den tredje största uppgiftshelheten i landskapen, cirka 2 000 årsverken. Sektorn är betydande såväl för den regionala ekonomin som på riksnivå. EU:s direktstöd till jordbruket och medlen för utvecklande av landsbygden utgör 70 procent av alla Finlands inkomster från EU, i genomsnitt 864 miljoner euro per år. EU-stöden och de nationella stöden inom jord- och skogsbruksministeriets sektor uppgår till sammanlagt cirka 2 miljarder euro per år.

Antalet förvaltningsnivåer minskar i och med att man i reformen sammanför de kommunala funktionerna med funktionerna inom statens regionalförvaltning när det gäller uppgifterna inom jordbruket och miljö- och hälsoskyddet. Det att uppgifterna samlas i landskapen kommer att ge betydande synergiförmåner inom livsmedels- och naturresurssektorn.

Den helhet av uppgifter inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde som enligt 6 § i landskapslagen ska överföras till landskapen är ändamålsenlig. I fråga om livsmedels- och naturresurssektorns uppgifter läggs fokus på utnyttjandet av regionernas behov och möjligheter, och därför lämpar sig det sig synnerligen väl att uppgifterna sköts av landskapens självstyrelse.

Landskapen organiserar sin verksamhet enligt vad de kommit överens om i sin självstyrelse med vissa undantag som närmare beskrivs nedan. Genom lagstiftningen säkerställer man att servicen är enhetlig på riksnivå och att medborgarna får en jämlig servicenivå i de olika landskapen. Detta kräver ett tillräckligt regionalt servicenätverk. I regel förutsätter alla de uppgifter inom livsmedels- och naturresursområdet som överförs till landskapen ett oberoende beslutsfattande från tjänsteinnehavarens sida.

Jordbruk och livmedelsekonomi samt utveckling av landsbygden

De uppgifter som har anknytning till jordbruksstöd, utveckling av landsbygden, djurens hälsa och välbefinnande, växters sundhet, renhushållning och naturnäringar, livsmedelslagen och produktionsinsatser inom jordbruket överförs i regel från närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken och kommunerna till landskapen. Resurserna i dessa uppgifter motsvarar ca 1 600 årsverken.

Alla landskap sköter uppgifter i anslutning till utveckling av jordbruket och livsmedelsekonomin samt landsbygden, om inte landskapen kommer överens om något annat enligt vad som anges i landskapslagen eller i de avtal för utbetalande organ som ingås med Landsbygdsverket. Uppgifter som sköts centraliserat är uppgifter med anknytning till renhushållning i landskapet Lappland och riksomfattande projekt inom programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland i landskapet Päijänne-Tavastland. Det föreslås att den pågående EU-finansieringsperioden ska skötas med iakttagande av nuvarande förfaranden till utgången av perioden.

Uppgifter som utbetalande organ

I enlighet med regeringens riktlinjer kommer så gott som alla de uppgifter inom landsbygds- och lantbruksförvaltningen som för närvarande sköts av NTM-centralerna och kommunerna att överföras till landskapen. Merparten av dessa uppgifter är så kallade uppgifter som utbetalande organ. Skötseln av dessa styrs av detaljerade EU-bestämmelser, som ställer tvingande krav på bl.a. förvaltningsstrukturen för de myndigheter som sköter uppgifter som överförs. I Finland styrs och övervakas utförandet av uppgifter som sköts av de utbetalande organen av Landsbygdsverket, som i enlighet med EU:s rättsakter är utbetalande organ för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska garantifonden för jordbruket.

De delområden som är kritiska med tanke på skötseln av uppgifterna som utbetalande organ i samband med landskapsreformen är styrningen av uppgifter, uppfyllandet av kvalitetskriterierna och en tillräcklig resursfördelning. Europeiska kommissionen utför årligen flera inspektioner i Finland och utifrån dem kan EU avbryta betalningen av stöd helt, om åläggandena enligt EU-lagstiftningen inte iakttas. Fel i verksamheten kan leda till finansiella korrigeringar motsvarande t.o.m. tiotals miljoner euro.

Uppgifterna som utbetalande organ ska skötas som myndighetsuppgifter. Dessa kan inte överföras till landskapens affärsverk och inte heller till tredje parter. Avsikten är att det genom en ny lag i regeringspropositionen närmare ska föreskrivas om skötseln av de utbetalande organens uppgifter i landskapen. I lagen föreslås bestämmelser bl.a. om de krav som ställs på skötseln av uppgifter och om organiseringen av skötseln av uppgifterna samt om säkerställande av att de krav som följer av EU-lagstiftningen uppfylls.

Miljö- och hälsoskydd

I en separat regeringsproposition tar man in ett förslag till en ny lag om de kriterier enligt vilka landskapet kan överföra organiseringsansvaret för vissa uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet till kommunerna med stöd av ett avtal. Överföringen kan gälla tillsynen i enlighet med hälsoskyddslagen och tobakslagen (social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde) samt livsmedelstillsynen. Den eller de kommuner som övertar

organiseringensansvaret (om kommunerna sköter uppgiften i samarbete) och efter överföringen även landskapet ska ha tillgång till personalresurser motsvarande minst 30 årsverken för skötseln av de uppgifter som nämns ovan. Avsikten är att man genom avtal även ska kunna överföra organiseringensansvaret för veterinärtjänster, men denna uppgift ska inte beaktas vid kalkyleringen av tillsynsresurserna.

Veterinärvård

I utkastet med förslag till lag om veterinärtjänster ingår en bestämmelse enligt vilken landskapet, om det så önskar, trots den bolagiseringsskyldighet som anges i landskapslagen även kan producera grundläggande veterinärtjänster för sällskapsdjur som sin egen verksamhet. Enligt jord- och skogsbruksministeriets uppfattning medför bestämmelsen ingen ändring jämfört med nuläget när man beaktar lagens innehåll och dess ursprungliga syfte samt bestämmelserna om undantag från bolagiseringsskyldigheten i kommunallagen och landskapslagen.

Uppgifter inom fiskerihushållningen och vattenhushållningen

Merparten av regionalförvaltningens uppgifter inom fiskerihushållningen och vattenhushållningen kommer att falla på landskapens ansvar. Dessa uppgifter som gäller naturtillgångar utgörs av krävande sakkunniguppgifter inom många delområden. En utmaning är att säkerställa att alla landskap har en jämlik tillgång till tillräcklig sakkunskap. Därför ska landskapen komma överens om att uppgifterna sköts i samarbete. Avsikten är vidare att säkerställa att uppgifterna också sköts i vattenområden som överskrider landskapsgränserna och att det specialkunnande som behövs för att säkerställa en jämlik service finns att tillgå i alla landskap. Vid organiseringen av samarbetet ska man också beakta inbördes kopplingar mellan och effekterna av olika uppgifter liksom även förpliktelserna i sådana uppgifter som grundar sig på EU-lagstiftning. Trots att uppgifterna sköts i samarbete, ska varje landskap svara för beslutsfattandet om uppgifterna inom sitt område.

Landskapens vattendragsuppgifter omfattar hantering av översvämningsrisker, producerandet av uppgifter om hydrologiska observationer, vattenreglering, vård och istandsättande av utbyggda vattendrag samt grundtorrläggning och dikningsärenden. Till uppgifterna hör också förvaltningen av vattenrättsliga tillstånd och avtal. Anskaffningen av till dessa uppgifter hörande vattenbyggnader och underhållet av dem förläggs till lokalcentralen. De myndighetsuppgifter enligt vattenlagen som för närvarande sköts av NTM-centralerna fördelas så att tillsynen över att vattenlagen iakttas överförs till Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet. De uppgifter inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde som gäller vattenhushållningsärenden, inklusive bevakningen av det allmänna intresset, överförs däremot till landskapen.

4/2017

Landskapen övervakar inom sina områden att lagen om vattentjänster iakttas samt främjar den regionala planeringen av vattentjänster. Vattentjänsterna har ett nära samband med övervakningen av hushållsvattnets kvalitet, som hör till landskapets miljö- och hälsoskyddsuppgifter.

Till de uppgifter inom fiskerihushållningen som överförs till landskapen hör utvecklingen av fritidsfisket och förvaltningen av fiskeresurser, bevakandet av det allmänna fiskeriintresset samt främjandet och finansieringen av näringarna inom fiskerihushållningen. I syfte att bevara effekterna till följd av Europeiska havs- och fiskerifonden föreslås det att det stöd som beviljas ur fonden ska programmeras på riksnivå.

Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet styr inom sina ansvarsområden landskapens uppgifter inom vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Landskapen sköter också förvaltningen av risker som orsakas av främmande arter och verkställandet av den nationella planen för anpassning till klimatförändringen 2022.

Följande smärre uppgifter kommer att regleras så att de sköts direkt av det ansvariga landskapet:

- tillsynen av EU:s gemensamma fiskeripolitik (Egentliga Finland)
- dammsäkerhetsmyndighetens uppgifter (Kajanaland)
- verkställighetsuppgifter som gäller gränsvattendragsöverenskommelser
- fiskerihushållningsuppgifter som gäller saimenvikaren.

Anslagen, i synnerhet stödet för vattendrags- och fiskerihushållningsprojekt samt finansieringen av underhållet för vattendragsstrukturer, överförs huvudsakligen till landskapens allmänna finansiering.

Författningsändringar inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde

Av alla författningar i regeringspropositionen gäller det största antalet, dvs. 72 st., uppgifter inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde. Merparten av dessa är tekniska ändringar till följd av att uppgifter överförs från statens regionalförvaltning och kommunerna till landskapen.

Enligt propositionen upphävs följande lagar:

- Lag om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna (210/2010)
- Lag om stödjande av grundtorrläggning (947/1997)
- Lag om stödjande av vatten- och avloppsåtgärder (686/2004).

Nya författningar är:

- Lag om skötseln av uppgifter som utbetalande organ i landskapen

4/2017

- Lag om samarbete mellan landskapen vid skötseln av uppgifter inom fiskerihushållningen och vattenhushållningen.

Dessutom föreslås det en lag genom vilken det ska föreskrivas om verkställighetsuppgifter i samband med gränsvattendragsöverenskommelser som kommer att skötas av landskapen, men lagutkastet hann inte med i utlåtandematerialet.

regionreformen.fi

Ytterligare information:

Minna-Mari Kaila, avdelningschef, 02951 62013

Juha Niemelä, avdelningschef, 02951 62009

Tanja Viljanen, regeringsråd, 02951 62353

Pekka Kemppainen, lagstiftningsråd, 02951 62451

